

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕРМІНОЗНАВСТВА І ТЕРМІНОТВОРЕННЯ»

Компонента освітньої програми – вибіркова (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Філологія
Спеціальність	035.01 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Дзись Руслана Петрівна – кандидат філологічних наук, асистент кафедри історії та культури української мови http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=763
Контактний тел.	+38050 979 2559
E-mail:	r.dzis@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8462
Консультації	понеділок з 13.00 до 14.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Основи українського термінознавства і термінотворення» – важливий складник підготовки доктора філософії (PhD) зі спеціальності 035.01 Філологія. Курсом передбачено вивчення теоретичних основ загального термінознавства, з'ясування особливостей розвитку української термінології загалом та української мовознавчої термінології зокрема. Опанувавши проблеми лексико-семантичного, структурно-граматичного устрою термінології, її системності, закономірностей розвитку та сучасного функціонування, унормування та стандартизації, слухач буде теоретично і практично готовий самостійно творити терміни опрацьовуваної ним галузі (проблеми) лінгвістики.

Мета курсу – сформувати високий рівень володіння теоретичними засадами сучасної термінології, виробити навички ефективного застосування набутих знань та умінь для власного термінокористування та термінотворення в конкретній галузі філологічної науки.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Тема 1	Предмет і завдання термінознавства Основні поняття термінології. Визначення терміна. Змістова та формальна структура терміна і методи їх дослідження. Система функцій терміна.
Тема 2	Історія створення й розвитку української термінологічної лексики Виникнення української термінології. Термінологічна діяльність НТШ, УАН, ІНМ. Проблеми термінології на сторінках журналу «Рідна мова». Термінологічна діяльність у Радянській Україні (30– 80-ті рр. ХХ ст.). Діаспора і розвиток української термінології. Сучасне функціонування і розвиток української

	термінології.
Тема 3	Лексико-семантична характеристика термінології. Терміни і загальноживані слова. Типи термінів з погляду їх походження (літературні слова, діалектизми, просторіччя). Ономазіологічні проблеми термінології. Вторинна номінація та її види. Запозичення. Словотворчі моделі. Словосполучення як один з основних засобів словотвірної номінації. Парадигматична організація термінологічних систем. Внутрішня форма термінів, синонімія, антонімія, гіперо-гіпонімія у термінології.
Тема 4	Характеристика термінів за структурою. Структурні типи термінів. Загальна характеристика термінотворення. Функціональний аспект вивчення терміносистем Явище термінологізації. Термінологізація слів різних частин мови. Детермінологізація. Правописні аспекти термінології.
Тема 5	Лінгвістичні основи упорядкування галузевих термінологій. Досвід та проблеми впровадження Держстандарту в термінологічну діяльність. Термінологічне планування в Україні. Проблеми уніфікації термінів.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі навчання застосовуємо технології особистісно зорієнтованого навчання, що дозволяють сформувати комунікативний досвід, який забезпечує розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання і письма), формує комунікативні уміння, дозволяє опанувати лексико-семантичний рівень української мови загалом і фахову термінологію зокрема; технології, спрямовані на активізацію та інтенсифікацію діяльності здобувача (зокрема технології проблемного навчання, комунікативні технології); технології, спрямовані на організацію та управління процесом навчання (зокрема інформаційно-комунікаційні технології), а саме: лекція, дискусія, практичні заняття, демонстрація, презентація, конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, редагування фахових текстів, проєкт, презентація, підготовка аналізу термінологічної системи конкретної дисертаційної проблеми та ін.

Підсумковий контроль – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього

процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf>;
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> («Словники України»).
2. <http://slovoedia.org.ua/> (Колекція українських словників).
3. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови).
4. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія).
5. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал).
6. <http://www.mova.info/> (Лінгвістичний портал).
7. <http://www.pravopys.net/> (Електронний «Український правопис»).
8. <http://termin.com.ua/> (Словник термінів та понять).
9. <http://science.lpnu.ua/uk/terminologiya/vsi-vypusky> (Збірник наукових праць).
10. <https://termvisnyk.iul-nasu.org.ua/> (Збірник наукових праць Інституту української мови НАН України)

Детальна інформація щодо вивчення курсу висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

https://phil.chnu.edu.ua/media/ndpnx25q/osnovy-ukrainskoho-terminoznavstva_compressed.pdf